Skattelitteratur

Hedborg - Björne - Walberg - Svensson, Taxeringshandbok, kommentar till 1956 års taxeringsförordning. P. A. Norstedt & Söners förlag, Stockholm, pris 30 kr.

Till de författningar, som avse de materiellträttsliga skattebestämmelserna, således kommunalskattelagen m. fl., finns numera ett flertal för skilda behov avpassade kommentarer. Annorlunda är förhållandet beträffande taxeringsförordningen, som reglerar taxeringsorganisationen och det formella förfarandet inom taxeringsväsendet. Bristen på aktuella kommentarer till sistnämnda regler är nämligen påfallande stor.

Den nya taxeringsförordning, som tillkom år 1956 och som i det väsentliga skall tillämpas första gången vid 1958 års taxering, har på åtskilliga områden infört genomgripande förändringar. Med sina 186 paragrafer är den nya förordningen, trots att den ur systematisk synpunkt är sin föregångare betydligt överlägsen, inte någon lättillgänglig litteratur.

Den nya organisationen av taxeringsväsendet i första och andra instans har betingats främst av behovet av större rättssäkerhet och effektivitet. Det är av största vikt att denna organisation redan från början fungerar på ett sätt som överensstämmer med lagstiftarens intentioner. De brister, som finns i hittillsvarande organisation och som förordningen avser att komma till rätta med, får inte till följd av slentrian eller av obekantskap med de nya bestämmelsernas innehåll beredas möjlig-

---

nämnden skäligt meddela följande förklaring att gälla tillsvidare under år 1958.

Om den kvarstående skatten för sådan arbetstagare inom husbyggnads- eller anläggningsindustrien, varom nu är fråga, uppgår till så stort belopp, att en uppdelning därav på enbart veckoavlöningarna synes bliva alltför betungande för arbetstagaren, bör arbetsgivaren verkställa avdrag för den kvarstående skatten jämväl å ackordsöverskott, som utfaller under avdragsperioden.

Det kan i regel antagas, att avdrag å allenast veckoavlöningen blir alltför betungande om avdraget för kvarstående skatt på normalt utgående veckoavlöning skulle överstiga avdraget för preliminär A-skatt å samma avlöning.

Exempel: En gift arbetstagare, vars hustru saknar inkomst, antages normalt uppgära en veckolön av 165 kronor. A-skatten däråa antages utgöra 26 kronor. Arbetstagaren har en kvarstående skatt å 560 kronor. Därav förfaller under första avdragsperioden 280 kronor. Om detta belopp uppdelas på åtta avlöningstillfällen, skulle avdraget uppgå till 35 kronor vid varje veckoavlöning. Mer än 26 kronor anses dock icke böra avdragas på veckolönen. Detta belopp avdrages vid varje avlöningstillfälle oavsett variationer i preliminärskatteavdraget. Överskjutande 72 kronor avdragas på det ackordsöverskott, som antages utfalla under avdragsperioden. På motsvarande sätt förfares under andra avdragsperioden med därunder förfallande kvarstående skatt.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:05:53

het att leva kvar efter reformen. Skulle så ske, om ock endast för en tid, vore detta ägnat att misskreditera taxeringsväsendet och giva allmänheten intrycket att man här har att göra med den obotfärdiges förhinder.

För taxeringsnämndens ordförande och även för övriga ledamöter är det på grund härav nödvändigt att redan vid början av 1958 års taxeringsarbete hava skaffat sig säker kännedom om de nya bestämmelserna och dessas syfte. Såsom ett exempel bland många på taxeringsnämndernas nya plikter må här endast nämnas reglerna om anmaningsförfarandet, som bland annat innebär, att taxeringsnämnderna själva numera har fått den lika viktiga som ömtåliga uppgiften att giva vitesföreläggande upp till 5.000 kronor.

Givetvis är därför behovet stort av en auktoritativ kommentar till den nya förordningen. Den *Taxeringshandbok,* som nyligen utkommit, fyller i högsta grad kravet på auktoritet. Utgivarnas för denna tidskrifts läsare välkända namn regeringsrådet *G. Hedborg,* kammarrättsrådet *H. Björne* samt lagbyråcheferna i finansdepartementet *S. Walberg* och *S. Svensson* borga för att verket fyller de största anspråk på sakkunskap. Författarna, som är upphovsmän till den nya lagstiftningen har på ett så lättillgängligt sätt, som inom detta komplicerade område är möjligt, redogjort för de nya bestämmelsernas innebörd.

Att handboken, förutom för taxeringsnämnderna, är av största värde även för länsstyrelsernas taxeringstjänstemän, för prövningsnämnderna och för dem, som i högre instans handlägga skattemål, behöver inte närmare framhållas.

Likaså är verket oumbärligt för dem som i egenskap av skattekonsulter eller eljest biträda allmänheten i deklarationsfrågor och skatteprocesser. Utförliga redogörelser lämnas exempelvis för skyldigheten att föra fortlöpande anteckningar om inkomster och utgifter, för besvärsreglerna, för rätten att påkalla muntlig förhandling samt för de processuella reglerna i övrigt.

Hur utförlig man än gör en handbok av denna art, ligger det i sakens natur att inte alla detaljproblem, som senare kan tänkas uppkomma i praktiken, blir behandlade i handboken. Ett dylikt spörsmål, som vid genomläsningen kan förefalla icke vara tillräckligt berört i förevarande handbok, är huruvida vite kan föreläggas i samband med infordrandet av förvaltnings- och revisionsberättelser för aktiebolag och ekonomiska föreningar. Kommentarerna till de här närmast aktuella bestämmelserna, 30 § 1 mom., 36 § andra stycket och 53 §, torde nämligen inte giva önskvärd ledning för bedömandet huruvida uttrycket "felande uppgift" avser även nämnda förvaltnings- och revisionsberättelser. Ofullständigheter av detta slag synes emellertid i ovanligt ringa utsträckning vidlåda denna handbok.

I handboken kommenteras de nya bestämmelserna i anslutning till de särskilda paragraferna. Den är försedd med ett sakregister, vilket gör det möjligt för läsaren att snabbt orientera sig och erhålla den överblick över skilda områden, som man för lösande av ett aktuellt problem ofta måste äga.

Den nya taxeringsförordningen är en rättegångsbalk för taxeringsväsendet och har således till ändamål att åstadkomma en smidig och effektiv skatteprocess, att bereda de skattskyldiga rättsskydd och att

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:05:53

därigenom skapa förtroende för myndigheternas tillämpning av rättsreglerna på beskattningens känsliga område. Den nu anmälda taxeringshandboken har alla förutsättningar att på bästa sätt främja en sådan tillämpning av taxeringsförordningen, som gagnar dessa syften.

S. Dryselius.

Geijer-Rosenqvist-Sterner: Skattehandbok Del I. Fjärde omarbetade och utökade upplagan. 813 s. Norstedts. Pris 61 kr.

Författarna har kommit med en imponerande nyårspresent till de skatteintresserade. Den föreliggande upplagan innehåller allt nytt på inkomst- och förmögenhetsbeskattningens område och kommentaren har ytterligare bearbetats och utbyggts med fullständiga hänvisningar till bl. a. riksskattenämndens meddelanden. Stor möda har nedlagts på att göra handboken lättillgängligare och dispositionen är så klar och överskådlig som materialet tillåter. Register av olika slag och hänvisningar i texten underlättar läsarens studium.

I sitt förord aktualiserar författarna ett intressant problemkomplex. Det sägs där bl. a. att riksskattenämndens meddelanden realiter får anses ha karaktären av kompletterande lagstiftning samt att dessa fått allt större betydelse på grund av den korta tidrymd, inom vilken genom dem besked i uppkommande frågor erhålles. I den mån med uttalandet åsyftas att ge riksskattenämnden en eloge för sina betydelsefulla insatser vill anmälaren gärna instämma. Emellertid får enligt min mening riksskattenämndens olika uppgifter icke sammanföras under en rubrik, vilket författarna säkerligen icke avsett men som allmänheten lätt kan vara böjd att göra. Den "Kompletterande lagstiftningen" är till sin innebörd av väsentligen olika karaktär. Träder ny lagstiftning i kraft utfärdar nämnden ofta anvisningar till ledning för taxeringsmyndigheterna. Dessa anvisningar äro icke bindande i den meningen att myndigheterna och domstolarna icke kunna frångå dem. Helt motsatt situation föreligger, där statsmakterna i lagstiftningen förekrivit att om en viss fråga skall gälla vad nämnden uttalar. Här är det "kompletterande lagstiftning". En mellanform har dykt upp i fråga om nämndens uppgift i nu diskuterade frågor. Statsmakterna underlåter att lagstifta i viss fråga under hänvisning till att praxis har att lösa den. I proposition som godkännes av riksdagen ansluter sig Kungl. Maj :t och riksdagen till vissa riktlinjer för praxis och förutsätter uttryckligen, att riksskattenämnden skall utfärda anvisningar med iakttagande av de gjorda uttalandena. Dessa anvisningar är ej heller bindande men torde tillmätas större betydelse än de anvisningar som nämnden på grund av sitt allmänna uppdrag utfärdar.

Två slag av icke bindande anvisningar finnes sålunda. Det är måhända nu en lämplig tidpunkt att överväga att ge åt även dessa anvisningar en starkare ställning som "kompletterande lagstiftning". Den tanken har framförts i utlandet bl. a. i U. S. A. att i adminstrativ väg utfärdade anvisningar på skatteområdet borde vara bindande även för domstolarna. För att bibehålla domstolskontrollen har samtidigt förordats, att motsvarigheten till vår regeringsrätt alltid skulle ha rätt att underkänna anvisningen dock endast under den bestämda förutsättningen att den uppenbart strider mot lagstift-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:05:53